

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในประเทศไทยกำลังพัฒนาหลาย ๆ ประเทศที่มีระบบพรรคการเมืองเป็นแบบหลายพรรค จะพบว่า ลักษณะของระบบพรรคการเมืองดังกล่าวนี้ มักจะทำให้รัฐบาลในประเทศไทยเหล่านั้น ไม่อาจหลีกเลี่ยงการเป็นรัฐบาลที่มาจากพรรคการเมืองหลายพรรคร่วมกันจัดตั้งขึ้นมาได้ ดังที่เรียกกันว่า "รัฐบาลผสม" อันหมายความว่ารัฐบาลนั้นประกอบด้วยพรรคการเมืองตั้งแต่ 2 พรรคขึ้นไปร่วมกันจัดตั้งขึ้นมา เนื่องจากว่า ไม่มีพรรคการเมืองใดที่มีเสียงข้างมากจนการเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลเสียงข้างมากพรรคเดียวได้ จึงต้องอาศัยเสียงสนับสนุนจากพรรคการเมืองอื่น ๆ รัฐบาลจึงต้องการมาจากพรรคการเมืองมากกว่า 1 พรรค ร่วมกันจัดตั้งเป็นรัฐบาลเสียงข้างมากหรือรัฐบาลผสม และปรากฏการณ์หนึ่งที่มีมักจะพบกันกับรัฐบาลผสมหลายพรรคการเมืองนี้ก็คือ มักจะมีปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลด้วยกันเสมอ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลมีความอ่อนแอและไร้เสถียรภาพ

สำหรับกรณีประเทศไทยเช่นกัน นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ประเทศไทยมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาลบริหารประเทศมาจนถึงปัจจุบัน (รวมเวลา 64 ปี) จำนวน 22 คน และมีคณะรัฐบาลทั้งหมด 51 ชุดแล้ว ซึ่งเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่า รัฐบาลทั้ง 50 ชุดที่ผ่านมา ยังไม่เคยมีชุดใดที่มาจากการเลือกตั้ง และนายกรัฐมนตรีเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีอายุอยู่ครบวาระ 4 ปี ตามกฎหมายได้เลย ซึ่งกล่าวได้ว่าอีกนัยหนึ่งก็คือ รัฐบาลไทยขาดความมีเสถียรภาพ และสาเหตุของความไร้เสถียรภาพของรัฐบาลไทยนั้น ส่วนหนึ่งก็เป็นผลมาจากการที่รัฐบาลไทยมีลักษณะ

เป็น รัฐบาลผสม ที่มาจากการร่วมกันจัดตั้งของพรรคการเมืองหลายพรรคสนับสนุนให้มีการจัดตั้งและเกิดปัญหาความขัดแย้งในการทำงานร่วมกันบ่อยครั้ง ไม่สามารถทำงานร่วมกันต่อไปได้ จนกระทั่งเกิดเป็นความแตกแยกของบรรดาพรรคการเมืองที่อยู่รวมกันในรัฐบาล

ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างพรรคการเมืองในรัฐบาลสำหรับประเทศไทย ก็เช่นเดียวกันกับหลาย ๆ ประเทศที่กำลังพัฒนา ที่มักจะเป็นปัญหาความขัดแย้งในหลายประเด็นด้วยกัน ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นความขัดแย้งในเรื่องของนโยบายการทำงาน ตัวบุคคล หรือ ผลประโยชน์พรรคการเมืองต่าง ๆ ที่ร่วมอยู่ในรัฐบาลผสมแต่ละชุดที่ผ่านมามีความขัดแย้งกันอยู่เสมอในสาขาเหตุที่ต่าง ๆ กันนี้จนนำไปสู่การเกิดความแตกแยก และทำให้รัฐบาลประสบกับความไร้เสถียรภาพเหมือน ๆ กันเรื่อยมางานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงลักษณะของความแตกแยกของพรรคการเมืองในรัฐบาล อันเกิดมาจากการมีความขัดแย้งกันขึ้นของพรรคการเมืองที่ร่วมกันจัดตั้งรัฐบาลผสม โดยจะเป็นการศึกษาในลักษณะเปรียบเทียบระหว่างรัฐบาลผสม 2 ชุด ที่ผ่านมามีคือ รัฐบาลผสมของนายชวน หลีกภัย และ รัฐบาลผสมของนายบรรหาร ศิลปอาชา เพื่อจะแสดงให้เห็นถึงลักษณะของความแตกแยกของพรรคการเมืองในรัฐบาลผสมทั้งสองชุดดังกล่าวว่า มีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันเช่นไร และความแตกแยกของพรรคการเมืองนั้นจะต้องเกิดขึ้นอยู่เสมอเมื่อเข้าร่วมในรัฐบาลผสมจริงหรือ

อนึ่ง หากย้อนดูที่ความเป็นมาหรือการกำเนิดของพรรคการเมืองไทยแล้ว จะพบว่ามีส่วนสำคัญต่อการเกิดรัฐบาลผสมและปัญหาความไร้เสถียรภาพของรัฐบาลด้วยกล่าวคือ ตั้งแต่มีพรรคการเมืองได้เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2489 พรรคการเมืองไทยมีลักษณะการเกิดที่เป็นไปตามกฎหมายและเป็นการก่อตั้งขึ้นมาเพื่อสนับสนุนบุคคลาตบุคคลหนึ่ง ซึ่งบุคคลที่สนับสนุนนั้นจะหวังผลประโยชน์ทางการเมืองหรือทางอื่นเป็นการตอบแทนเท่านั้น (สุชุม นวลสกุล, 2517: 204-205) หรือพรรคการเมืองไทยอาจจะเป็นเพียงกลุ่มคนในสังคมที่ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาเพื่อลงแข่งขันเลือกตั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เข้าปกครองประเทศเท่านั้น (Tansey,

1995: 174) แนวทางการก่อตั้งพรรคการเมืองไทยจึงมิได้เป็นไปตามอุดมการณ์หรือมีแนว
นโยบายทางการเมืองที่ชัดเจน ดังนั้น พรรคการเมืองในประเทศไทยจึงเกิดขึ้นได้อย่างง่าย
ดายและมีเป็นจำนวนมาก ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งจึงไม่เคยปรากฏว่า จะมีพรรคการเมืองใด
ที่ได้รับคะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาดพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลเองได้ จึงต้องจัดตั้งเป็นรัฐบาลผสม

ด้วยเหตุนี้ จึงมักจะมีปัญหาความขัดแย้งขึ้นระหว่างพรรคการเมือง ที่เข้ามาารวมกัน
จัดตั้งรัฐบาลผสมโดยไม่มีกฎหมายที่แน่นอนดังที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งในทางปฏิบัติ ว่าจะพบว่า
ผู้นำพรรคการเมืองต่าง ๆ พยายามช่วงชิงการจัดตั้งรัฐบาลกัน หรือที่เรียกกันว่า ช่วงชิง
อำนาจรัฐระหว่างพรรคการเมือง การร่วมรัฐบาลกันของพรรคการเมืองจึงเป็นเรื่องของ
ความพอใจและการนึกคิดของแต่ละพรรคเอง ความไม่ลงรอยกันในด้านนโยบายมักจะมีเกิดขึ้น
แต่ยิ่งไปกว่านั้น ปัญหาความขัดแย้งจะกลายมาเป็นเกิดสภาพความแตกแยกแทนอย่างชัดเจน
และรวดเร็ว ถ้าพรรคการเมืองที่มีส่วนร่วมจัดตั้งรัฐบาลเหล่านั้น แสดงบทบาททางการเมือง
ไปในลักษณะรักษามลประโยชน์ของพรรค หรือผลประโยชน์ของกลุ่มผู้นำพรรค มากกว่าที่จะ
ดำเนินนโยบายเพื่อประโยชน์สู่ประชาชน กอปรกับบรรดานักการเมืองในแต่ละพรรคการเมือง
ที่ร่วมรัฐบาลนั้น ต่างมีความปรารถนาที่จะได้รับตำแหน่งทางการเมือง อาทิเช่น ตำแหน่ง
รัฐมนตรีสำคัญ ๆ หรือตำแหน่งรองลงมา หรือตำแหน่งทางการเมืองอื่น ๆ อันเป็นตำแหน่งที่
มีทั้งเกียรติ อำนาจ และยังนำมาซึ่งผลประโยชน์อื่นที่ตนต้องการได้อย่างง่ายดาย ในขณะที่
ตำแหน่งทางการเมืองเหล่านี้มีจำนวนจำกัด จึงต้องมีการแข่งขันกันเพื่อทำขึ้นมาซึ่งทรัพยากร
ที่จำกัด (competition for limited resources) สภาพการณ์แห่งการแข่งขันนี้จะนำไป
สู่การเกิดพฤติกรรมในการแย่งชิงตำแหน่งทางการเมืองได้ และเกิดเป็นการขัดแย้งขึ้น ซึ่ง
จะปรากฏกับระหว่างพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่ร่วมในรัฐบาลผสมแทนทุกรัฐบาลของไทย จน
กระทั่งนำไปสู่การเกิดความแตกแยกของระหว่างพรรคการเมืองในรัฐบาล.

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง การแตกแยกของพรรคการเมืองในรัฐบาลผสม : ศึกษาเปรียบเทียบกรณีรัฐบาลผสมของนายชวน หลีกภัยกับรัฐบาลผสมของนายบรรหาร ศิลปอาชา ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงสาเหตุความแตกแยกของพรรคการเมืองที่ร่วมกันจัดตั้งรัฐบาลผสม ทั้งในส่วนของการแตกแยกที่เกิดขึ้นภายในพรรคการเมืองแต่ละพรรคและความแตกแยกที่เกิดขึ้นระหว่างพรรคการเมืองที่ร่วมกันจัดตั้งรัฐบาล โดยจะ เน้นศึกษา เปรียบเทียบความแตกแยกของพรรคการเมืองในรัฐบาลของนายชวน หลีกภัย กับรัฐบาลของนายบรรหาร ศิลปอาชา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกแยกของพรรคการเมืองในรัฐบาลผสมทั้งสองชุดดังกล่าวข้างต้น ที่นำมาซึ่งความไร้เสถียรภาพของรัฐบาลว่า มีลักษณะที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. เพื่อศึกษามีปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ว่า มีส่วนผลักดันให้เกิดความแตกแยกของพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลผสมทั้งสองชุดหรือไม่ และนำไปสู่การสร้างข้อสรุปทั่วไปเกี่ยวกับบทบาทพรรคการเมืองกับการสร้างเสถียรภาพของรัฐบาลผสมในการเมืองไทย

สมมติฐานในการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

" มีเหตุความแตกแยกของพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลผสมของนายชวน หลีกภัย โดยเฉพาะความแตกแยกที่เกิดขึ้นระหว่างพรรคร่วมรัฐบาล เป็นผลมาจากการเกิดความขัดแย้ง

กำหนดนโยบายการทำงานเป็นมีจจัยหลัก โดยมีความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในแต่ละพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลขณะนั้นในเรื่องของตัวบุคคลและผลประโยชน์เป็นมีจจัยรอง ต่างกับความแตกแยกของพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลผสมของนายบรรหาร ศิลปอาชา ที่เกิดความแตกแยกขึ้นทั้งภายในพรรคการเมืองที่เป็นแกนนำรัฐบาล คือพรรคชาติไทยที่กลุ่มย่อยหลายกลุ่มในพรรค และความแตกแยกระหว่างพรรคที่ร่วมรัฐบาล โดยมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งในเรื่องของผลประโยชน์ทางการเมืองคือ ตำแหน่งรัฐมนตรี อันเกี่ยวข้องกับการกำหนดตัวบุคคลในการรับตำแหน่งเป็นมีจจัยสำคัญที่สุด "

ขอบเขตในการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ จะเป็นการศึกษาเชิงเปรียบเทียบในเรื่องของการแตกแยกของพรรคการเมืองในรัฐบาลผสมของนายชวน หลีกภัยและของนายบรรหาร ศิลปอาชา ดังนั้นขอบเขตในการศึกษาวิจัยนี้จึงจะอยู่ในช่วงเวลาของรัฐบาลผสมของนายชวน หลีกภัย และ ของนายบรรหาร ศิลปอาชา โดยวันสมัยของรัฐบาลนายชวนจะเป็นช่วงเวลาดังแต่การเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายชวน หลีกภัยหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2535 จนกระทั่งถึงการสิ้นสุดของรัฐบาลนายชวนหรือการยุบสภาเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2538 รวมระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ 2 ปี 8 เดือน และรัฐบาลสมัยนายบรรหาร ศิลปอาชา จะเป็นช่วงตั้งแต่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 2 ก.ค. 2538 จนกระทั่งถึงการสิ้นสุดของรัฐบาลหรือการยุบสภาเมื่อวันที่ 27 ก.ย. 2539 รวมระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ 1 ปี 2 เดือน.

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการศึกษาและการดำเนินการวิจัย เรื่อง การแตกแยกของพรรคการเมืองในรัฐบาลผสม นี้จะใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตลอดจนบทความต่าง ๆ จาก

หนังสือที่เกี่ยวข้องหนังสือพิมพ์รายวัน หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ รวมถึงวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง และพลสารวจต่าง ๆ ที่หลายสถาบันได้จัดทำไว้ อันเป็นลักษณะของ Documentary Research เป็นวิธีหลักในการค้นคว้าหาข้อมูล เพื่อต้องการทราบข้อเท็จจริงและรวบรวมมาวิเคราะห์ร่วมกัน

นอกจากนี้ เพื่อให้การศึกษาค้นคว้ามีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจะใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview) บุคคลอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อมกับพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่เคยได้ร่วมอยู่ในรัฐบาลผสมทั้งสองชุด ซึ่งอาจได้แก่ บุคคลที่เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในโควตาของพรรคการเมือง หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มย่อยต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลผสมขณะนั้น โดยวิธีการสัมภาษณ์นี้ จะสามารถช่วยเป็นเครื่องประกอบการยืนยันข้อเท็จจริงบางประการสำหรับงานวิจัยเรื่อง การแตกแยกของพรรคการเมืองในรัฐบาลผสม : ศึกษาเปรียบเทียบกรณีรัฐบาลผสมของนายชวน หลีกภัย กับรัฐบาลผสมของนายบรรหาร ศิลปอาชา นี้ได้

แนวคิด ทฤษฎีที่ฐานการศึกษาวิจัย

การศึกษานี้เป็นการแตกแยกของพรรคการเมืองในรัฐบาลผสม ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดและทฤษฎีหลายอย่างประกอบกัน เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้สามารถอธิบายได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน โดยแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้นั้นมีดังนี้

1. แนวคิดเรื่องความขัดแย้ง (Conflict) สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งนี้ ได้มีผู้อธิบายกล่าวถึงไว้แตกต่างกันเป็นจำนวนมากผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องเลือกมาใช้ศึกษาที่ตรงกับงานวิจัย และแนวคิดความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ตรงกับเรื่องที่ศึกษามากที่สุด ได้แก่ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในองค์กร เนื่องจากผู้วิจัยมองว่าพรรคการเมืองก็คือองค์กร ๆ หนึ่ง หากแต่เป็นองค์กรทางการเมืองนั่นเอง

2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีกลุ่มย่อยภายในพรรคการเมือง (Faction) เป็นสภาพที่เกิดขึ้นอยู่แทบทุกพรรคการเมือง และสำหรับพรรคการเมืองไทยก็เช่นกัน สภาพการมีกลุ่มย่อยนี้มักจะสร้างปัญหาการแตกแยกให้กับพรรคการเมืองเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรคการเมืองที่ร่วมในรัฐบาลผสม ดังนั้นในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงจะได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการมีกลุ่มย่อยภายในพรรคการเมืองนี้มาเสริมแนวคิดเรื่องความขัดแย้งในการศึกษาวิจัยดังกล่าวด้วย เพื่อความชัดเจนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ จะมีการนำเอาทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ (Patron-Client Relationship) กับการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์มาใช้ประกอบการอธิบายเพิ่มเติมด้วย อีกทั้งรวมทั้งจะนำเสนอถึงแนวคิดเกี่ยวกับรัฐบาลผสมไว้บ้าง โดยเฉพาะบทบาทของพรรคการเมืองกับการจัดตั้งรัฐบาลผสม เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ด้วย

ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยคาดหวังว่า ผลของการวิจัยจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1. ใช้อธิบายสภาพความขัดแย้งภายในพรรคการเมืองที่ร่วมในการจัดตั้งรัฐบาลผสมว่ามาจากสาเหตุใดเป็นสำคัญ และผลของการขัดแย้งนั้นสามารถอธิบายถึงสภาพความแตกแยกของพรรคการเมืองในรัฐบาลผสมได้
2. จะทำให้ทราบถึงสาเหตุของความแตกแยกระหว่างพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลผสม อันเป็นเหตุให้เกิดความล้มเหลวของการดำรงอยู่ของรัฐบาลผสม

3. ผลของการศึกษาอาจเป็นประโยชน์ทางวิชาการ เกี่ยวกับการศึกษา เรื่อง พรรคการเมืองงานการจัดตั้งรัฐบาลผสม และอาจใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไปได้อีก

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

1. ความขัดแย้ง หมายถึง สภาพการณ์ที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเกิดความรู้สึกกดดัน เครียด และไม่พอใจ เนื่องจากการถูกกีดกันจากผลประโยชน์ที่ตนพึงจะได้รับ อันได้แก่ อำนาจ เกียรติยศ ทรัพยากรที่หายากหรือสิทธิบางอย่างที่ตนควรจะได้หรือเนื่องจากการไม่สามารถตกลงกันได้เกี่ยวกับเป้าหมายหรือวิธีการในการทำงาน โดยเป้าหมายหรือวิธีการต่าง ๆ นั้นเป็นสิ่งที่บ่าบด้วยกันไม่ได้ ซึ่งงานงานวิจัยนี้มุ่งหมายถึง ความขัดแย้งในเรื่องนโยบายการทำงาน หรือความขัดแย้งด้านผลประโยชน์เกี่ยวกับตำแหน่งทางการเมืองนั้นคือ ตำแหน่งรัฐมนตรี อันเป็นที่มาแห่งผลประโยชน์อื่น ๆ

2. การแตกแยกของพรรคการเมือง หมายถึง สภาพการณ์ที่สมาชิกพรรคการเมืองขาดการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยมีสาเหตุเบื้องต้นมาจากการเกิดความขัดแย้งกัน จนไม่สามารถจะอยู่ร่วมกันหรือทำงานร่วมกันต่อไปได้อีก งานงานวิจัยนี้จะมุ่งหมายถึง สภาพของการขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของแต่ละพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาล และหมายถึง สภาพของการขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลผสมเดียวกันด้วยเหตุผลเดียวกันจนนำไปสู่การแตกสลายของพรรค

3. ผลประโยชน์ หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่สามารถสร้างความสุข ความพึงพอใจ ความอยู่ดีกินดีให้กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล สำหรับผลประโยชน์ทางการเมืองงานวิจัยนี้หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่สามารถนำมาพัฒนาซึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลต้องการได้เช่น อำนาจ เกียรติยศ ชื่อเสียง ทรัพย์สินเงินทองโดยทำให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลเกิดความสุข ความสบาย และพึง

พอใจ ผลประโยชน์ทางการเมืองที่สำคัญ สำหรับการศึกษางานวิจัยนี้ ได้แก่ การได้เข้าร่วมเป็นรัฐบาล ตำแหน่งทางการเมืองสำคัญ ๆ เช่น รัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วย ๆ เป็นต้น

4. รัฐบาลผสม หมายถึง รัฐบาลที่ประกอบด้วยพรรคการเมืองตั้งแต่ ๒ พรรค ขึ้นมา ร่วมกันจัดตั้ง เพื่อให้รัฐบาลมีเสียงข้างมากในสภาและได้บริหารประเทศ เนื่องจากไม่มีพรรคการเมืองพรรคใดที่ได้รับคะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาดจากการเลือกตั้ง

การนำเสนอรายงานการวิจัย

ในการนำเสนอรายงานวิจัย ผู้วิจัยพยายามค้นหาหัวข้อที่จริงต่าง ๆ และนำเสนอเป็นขั้นตอนเพื่อสะดวกแก่การทำความเข้าใจเรื่องราว และ เป็นประโยชน์ในการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ โดยการนำเสนอได้แบ่งเป็นบท ๆ ดังต่อไปนี้

- บทที่ 1 บทนำ เป็นการกล่าวถึงความเป็นมาและสภาพปัญหาในการวิจัย วัตถุประสงค์ สมมติฐานการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย ขอบเขตในการวิจัย แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากการวิจัย นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย และวิธีการนำเสนอรายงานการวิจัย
- บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัย ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้ง เป็นแนวคิดหลักที่ใช้และ เสริมด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการมีกลุ่มย่อยภายในพรรคการเมือง และแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์กับการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ และการจัดตั้งรัฐบาลผสมของต่างประเทศ ซึ่งจะนำแนวคิดเหล่านี้มาใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาวิจัย

- บทที่ 3 สภาพทั่วไปของพรรคประชาธิปัตย์ ในฐานะพรรคแกนนำจัดตั้งรัฐบาลของนายชวน หลีกภัยและสภาพทั่วไปของพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลสมัยนี้ : สภาพการณ์ตั้งแต่การเลือกตั้งจนกระทั่งถึงการสิ้นสุดของการเป็นรัฐบาลหรือวันยุบสภา
- บทที่ 4 สภาพทั่วไปของพรรคชาติไทย ในฐานะพรรคแกนนำจัดตั้งรัฐบาลผสมของนายบรรหาร ศิลปอาชาและพรรคร่วมรัฐบาลผสมสมัยนี้ : สภาพการณ์ตั้งแต่การเลือกตั้งจนกระทั่งถึงการสิ้นสุดของการเป็นรัฐบาลหรือวันยุบสภา
- บทที่ 5 สภาพความขัดแย้งอันนำไปสู่ความแตกแยกในการจัดตั้งรัฐบาลผสม : เปรียบเทียบความขัดแย้งของพรรคการเมืองที่เกิดขึ้นในรัฐบาลผสมทั้งสองชุด ทั้งในส่วนของความขัดแย้งภายในพรรคการเมืองแต่ละพรรคและความขัดแย้งระหว่างพรรคการเมือง, ผลที่เกิดขึ้นจากความแตกแยกของพรรคการเมืองในการร่วมรัฐบาลผสมที่มีต่อเสถียรภาพของรัฐบาล และต่อระบบการเมืองไทย
- บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการศึกษาวิจัยงานนี้ โดยนำเอาผลจากการวิจัย มาสรุปหาข้อสรุปเกี่ยวกับสภาพความแตกแยกของพรรคการเมืองในรัฐบาลผสม และสรุปผลการวิจัยโดยรวมทั้งหมด.